

ENERGI NORGES KOMMENTARER TIL ENERGIEFFEKTIVISERINGSДИРЕКТИВET

Vi viser til høringsbrev av 20. desember 2012 og takker for anledningen til å komme med innspill til implementeringen av energieffektiviseringsdirektivet.

Energieffektivisering er en viktig sak for energibransjen. Vi er en sentral aktør i energi- og klimapolitikken, både for å oppfylle fornybardirektivet gjennom å produsere ny fornybar energi og ved at fornybar energi åpner mulighetene for å redusere utslipp av klimagasser. Den europeiske kraftbransjen har dessuten satt som mål å være CO₂ nøytral innen 2050. Energieffektivisering, som er det tredje målet i EU-2020, vil kunne bidra til at klima- og fornybarmålene nås. Når energieffektiviseringsdirektivet skal implementeres er det svært viktig at tiltakene støtter opp under allerede etablert energi- og klimapolitikk.

Energi Norges hovedsyn

- **Generelt:** I et europeisk perspektiv er energieffektivisering nødvendig både som klimatiltak og for å opprettholde forsyningsikkerheten. I Norge vil energieffektivisering i form av strømsparing bare føre til reduserte klimagassutslipp i den grad frigjort kraft blir brukt til å erstatte fossil energi hos sluttbrukere siden vi ikke har fossil kraftproduksjon å fase ut. Forsyningsikkerheten i det norske systemet er god, og med Statnetts foreliggende planer synes det ikke nødvendig med sterke incentiver på energieffektivisering for å bedre forsyningsikkerheten. Energi Norge mener det er en forutsetning at OED har et helhetlig bilde av energi- og klimapolitikken når energieffektiviseringsdirektivet implementeres slik at det fokuseres på tiltak som bidrar til å nå de overordnede klimamålene. De mest målrettede energieffektiviseringstiltakene for å nå klimamålene, er tiltak som bidrar til å redusere den fossile energibruken og legge om til forbruk av elektrisitet og andre CO₂-nøytrale energibærere.
- **Generelt:** Energieffektiviseringsdirektivets tidshorisont er kort. Målene som er satt og som skal settes av medlemsstatene skal være realisert før utgangen av 2020. Tiltakene og handlingsplanen skal gjennomføres allerede fra 2014. Energi Norge mener det derfor er mest effektivt ved å bygge på allerede vedtatt politikk og virkemidler.
- **Artikkel 7:** I Artikkel 7 legges det opp til at energiselskapene skal være ansvarlig for at det gjennomføres energieffektiviseringstiltak. Dette strider etter vår vurdering mot den arbeidsdeling og ulike roller i markedet som følger av et liberalisert kraftmarked. Dette var også bakgrunnen for at energiselskapene i Norge som følge av energiloven i 1991, ikke lenger hadde ansvar for enøk-sentrene. Det virker i lys av dette paradoksalt å pålegge energiselskapene å selge mindre energi. Energi Norge mener derfor det er viktig at Norge benytter unntaksmulighetene i paragraf 9.
- **Artikkel 7:** Det vil være usikkerhet om det endelige målet som skal settes for energieffektivisering av sluttforbruket i Norge. Energi Norge har fått utredet konsekvensene av kravene i energieffektiviseringsdirektivet med vekt på kravene i artikkel 7 (se vedlagt ADAPT-notat: Energispareforpliktelser). Notatet viser at dersom man har suksess med bruken av eksisterende og

vedtatte virkemidler for energieffektivisering kan man oppnå energieffektivisering av sluttforbruket på samme størrelse som vi antar at direktivet vil kreve gjennom artikkel 7.

- **Artikkel 7:** Energi Norge mener at eksisterende økonomiske og regulatoriske virkemidler med Enova som den viktigste virkemiddelaktøren, er godt tilpasset og hensiktsmessig innrettet for å effektivisere bruken av energi i tråd med våre forpliktelser frem til 2020. Ved implementeringen av Artikkel 7 i energieffektiviseringsdirektivet bør Enova tillegges hovedansvaret for energieffektivisering av sluttforbruket frem til 2020. Denne modellen med finansiering gjennom Energifondet samt påslaget på nettariffen er veletablert, og bidrar til nødvendig helhet innenfor klima og energipolitikken. En søknadsbasert ordning etter Enova-modellen stimulerer til å utløse de mest kostnadseffektive energieffektiviseringstiltakene og sikrer effektiv bruk av midlene uten for mange "gratispassasjerer" som mer rettighetsorienterte ordninger for energieffektivisering kan åpne for. Det er dessuten stor usikkerhet knyttet til hvordan en ordning med energieffektiviseringsforpliktelser som beskrevet i direktivet vil virke sammen med et marked for elsertifikater (se vedlagt notat "Grønt og hvitt og litt sort").
- **Artikkel 7:** Energi Norge støtter en innretning av arbeidet med energieffektivisering som bidrar til reduksjon i utslipp av klimagasser og mer effektiv bruk av energi. Dette omfatter både energiomlegging og redusert bruk av energi. For å sikre kostnadseffektive tiltak må ambisjoner og tiltak innen energieffektivisering i eksisterende bygg og utfasing av oljefyring som et minimum ses i sammenheng. Dette bør også reflekteres i Enovas oppdrag slik at bruk av elektrisitet IKKE sidestilles med bruk av fossile brenslers.
- **Artikkel 3:** Medlemslandene skal i henhold til direktivets artikkel 3 sette indikative nasjonale målsetninger for energieffektivisering. Summen av disse målene skal bygge opp under det overordnede målet om 20 % energieffektivisering i EU. Energi Norge er bekymret for konsekvensene av å sette et fast bindende mål for Norge. Den norske situasjonen er også svært forskjellig fra de fleste land i EU der en betydelig del av effektiviseringsmålet kan nås gjennom økt effektivitet i termiske kraftverk – også gjennom økt produksjon av kraftvarme. Med nær 100% fornybar kraftproduksjon står Norge her i en særstilling som bør medføre at Norge ikke skal ta et like høyt mål for effektivisering som land som kan nå mye av målet gjennom effektivisering av kraftsektoren.
- Konsekvensen av å sette et høyt bindende mål i Norge er at det mest sannsynlig vil føre til økt innestengt kraft i Norge. Et overskudd av elektrisk kraft vil igjen føre til lav markedspris på kraft og dermed redusere incentivet til energieffektivisering, som igjen vil kreve høyere støtte for å nå et volummål på effektivisering. Dette understreker behovet for en aktiv politikk for å ta i bruk frigjort kraft gjennom effektivisering og ny fornybar kraft gjennom elsertifikatsamarbeidet med Sverige. Dette kan gjøres ved målrettede tiltak for konvertering fra fossil energi til elektrisitet og her er Enova nøkkelen. Dette krever også at kapasiteten på mellomlandsforbindelsene realiseres. Økt kabelkapasitet til kontinentet og Storbritannia vil framover være en løsning, spesielt på grunn av den svært raske utviklingen av uregulerbar fornybar kapasitet (sol og vind) som nå skjer i våre nærområder. Foreliggende planer fra Statnett tilsier at ny kabelkapasitet neppe vil komme før 2018-2020.
- **Artikkel 4:** For å oppfylle artikkel 4 om en strategi for renovering av eksisterende bygningsmasse, er det viktig for Norge å stille eksisterende virkemidler til disposisjon. Energi Norge mener at de virkemidlene som Regjeringen har lagt opp til for å stimulere energieffektivisering er tilstrekkelig for å realisere nødvendig effektivisering i eksisterende bygningsmasse. Et separat mål for effektivisering i eksisterende bygningsmasse har ukjente kostnader og vi stiller spørsmål ved om det er et egnet virkemiddel når det allerede foreligger økonomiske og regulatoriske virkemidler som vil stimulere energieffektivisering i eksisterende bygg. (jfr punktene over).
- **Vedlegg IV:** Primærenergifaktor 2,5 for bruk av elektrisitet har sin rot i energitjenestedirektivet, og har blitt brukt som standard koeffisient i en rekke andre EU-direktiver. Energi Norge mener bruk av primærenergifaktor for elektrisitetsbruk motvirker klimamålene, da dette stimulerer til bruk av fossile brenslers som gass. Vedlegg IV i EED åpner for at medlemslandene kan bruke en nasjonal faktor dersom de kan rettferdiggjøre det. I Norge bør denne faktoren settes til 1 for elektrisitet.

Vedlagte rapport "Vekting av elektrisitet i energipolitikken" er en analyse av konsekvensen av å knytte vektingsfaktorer til bruk av elektrisitet.

- **Artikkel 15:** Det stilles krav til nasjonal regulator, som igjen skal kreve av nettselskapene at de lager tariffen som gir insentiv til energisparing, setter i gang smartgrid-tiltak, FOU etc. NVE stiller i dag krav om at tariffene skal reflektere forholdene i nettet, dette gir ikke signal om energisparing, men effektsporing, og da kun dersom nettet er nær en kapasitetsgrense. NVE sier tariffen i prinsippet skal ha et energiledd som reflekterer nettap, mens fastleddet dekker størst del av kostnad. I EED står det at slike prinsipper skal fjernes fra tariffutformingen. Tariffer som skal gi insentiv til sparing av energi er nytt for Norge, dette må derfor vurderes og avklares ved en implementering i Norge.
- **Artikkel 15:** Det stilles generelle krav til effektivisering av nettselskaper. Det er uklart hvordan man kan måle og dokumentere dette. I dag har nettselskapene svake incentiver til å utrede og gjennomføre regional- og sentralnettsprosjekter der netttapsreduksjoner er utslagsgivende for lønnsomheten. Prosjekter som er samfunnsøkonomisk lønnsomme på grunn av netttapsreduksjoner, behøver ikke å være gunstige for nettselskapene. Det bør derfor vurderes å innføre incentivmekanismer som sikrer at slike samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter også blir lønnsomme for nettselskapene. Dette kan for eksempel gjøres gjennom den økonomiske nettreguleringen eller ved andre mekanismer.
- **Artikkel 18:** For Norges del vil det være viktig med en avklaring av rollene mellom nettselskap, markedsaktører og den nye rollen som ESCO som også omtales i EED.

Vedlegg:

- Notat om Hvite sertifikater og grønne sertifikater, Torstein Bye 2010
- Notat om energispareforpliktelser, ADAPT 2012
- Vekting av elektrisitet i energipolitikken, ADAPT 2012

Vennlig hilsen
Energi Norge

Sigrid Hjørnegård
Direktør fornybar energi, klima og miljø

Guro Bø Wensaas
Næringspolitisk rådgiver